

NAJVYŠŠÍ
SPRÁVNÝ SÚD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pavol NAĎ
predseda

Ján Mazák
predseda
Súdnej rady Slovenskej republiky
Hlavné námestie 8
814 22 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa
CR-1406/2023-5537

Naše číslo
KPr 171/2023

Bratislava
18. september 2023

Vec: Vyhodnotenie porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2023 vo vzťahu k Slovenskej republike

Vážený pán predseda Súdnej rady Slovenskej republiky,
Vážené členky a členovia Súdnej rady Slovenskej republiky,

ako predseda Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky plne podporujem otvorenie širokej a neformálnej rozpravy k implementácii Porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície, ku ktorej môže byť jedným z podkladov aj predložené Vyhodnotenie vo vzťahu k Slovenskej republike, založené predovšetkým na fakte umiestnenia (poradia) Slovenskej republiky podľa jednotlivých hľadísk porovnávacieho prehľadu bez posúdenia ich vzájomných súvislostí. Osobitne sa to týka záverov vo vzťahu k správne súdnictvu.

Nové impulzy na vytvorenie podmienok nevyhnutných na zrýchlenie a zvýšenie kvality výkonu súdnej moci v Slovenskej republike a k zvýšeniu jej dôveryhodnosti však môže priniesť predovšetkým:

- hlboká a všestranná analýza súčasného stavu súdnictva, ktorá by viedla k vysloveniu reálnych očakávaní, ale aj k stanoveniu cieľov pre budúce roky a v nadväznosti na to aj
- prijatie legislatívnych, organizačných, personálnych a finančných opatrení tak v oblasti správy justície, ako aj v oblasti samotného výkonu súdnictva.

Na takejto činnosti by sa mali podieľať predovšetkým predstavitelia súdov a sudcovské rady, príslušné zložky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a samotná Súdna rada Slovenskej republiky.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vytvorí podmienky na rozpravu o správnom súdnictve v čo najkratšej dobe, lebo si to vyžaduje súčasný stav rozbehu samostatnej sústavy správnych súdov.

Pre hodnotenie výsledkov správnych súdov je nevyhnutné mať reálne dáta o ich činnosti nielen čo do množstva a vývoja agendy, prípadne počtu sudcov, ale aj o jej obsahovom zložení z hľadiska právnej náročnosti, teritoriálnej frekvencii a potrebe personálnej vybavenosti, danej od začiatku nápadu až do právoplatného rozhodnutia každej veci. Také výstupy však súčasná informačná štruktúra rezortu neposkytuje. Z uvedeného dôvodu považujeme za nevyhnutné vykonať revíziu obsahu štatistických a analytických výstupov o správnom súdnictve, vrátane zmeny evidencie v súdnom manažmente tak, aby vyššie uvedené údaje boli ľahko a priebežne dostupné a uľahčili riadiacu činnosť nielen predsedov súdov, ale aj predsedov senátov a sudcov najmä pri sledovaní zloženia agendy, kontrole stavu agendy vyžadujúcej prednostné vybavenie, ale aj v záujme včasnej prípravy podkladov pre rozhodovanie (právne rozbor, zistenie predchádzajúcej a európskej judikatúry, teoretické štúdie, a pod.).

V nadväznosti na závery vyhodnotenia porovnávacieho prehľadu vo vzťahu k efektívnosti justičných systémov, ktoré sa týkajú „správnych konaní“ (skôr by sa žiadal pojem „výkonu správneho súdnictva“) považujem za potrebné poukázať na to, že v samotnom porovnávacom prehľade EU sa v poznámkach uvádza skutočnosť, že v „SK došlo k zmene metodiky“, ktorú však ani materiál EU a ani Vyhodnotenie nešpecifikuje, a teda možno len usudzovať, že sa má na mysli zmena, ktorá nastala prijatím a účinnosťou nových procesných kódexov, teda aj Správneho súdneho poriadku, od 1. júla 2016. Dopad tejto zmeny na výslednosť práce sudcov v správnom súdnictve doposiaľ nie je vyhodnotený, a navyše, ani Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky dopad uvedenej zmeny pre štatistické výkazníctvo nedokumentuje. Preto sa javí ako predčasný záver uvedený na str. 3 Vyhodnotenia k horším výsledkom správneho súdnictva podľa ktorého „zlepšenie tohto trendu môže významne pozitívne ovplyvniť oddelenie správnych súdov od všeobecných súdov a nový systém ich fungovania“. Pozitívna zmena v organizácii správneho súdnictva začatím činnosti správnych súdov od 1. júna 2023, ktorá je logickým pokračovaním reformy po zriadení Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, je tohto času limitovaná najmä ich nedostatočným personálnym obsadením (sudcami a odborným aparátom). Noví sudcovia správnych súdov musia dostať príležitosť v rozumnej dobe sa oboznámiť s problematikou, nemôžu svoje pôsobenie začať pod tlakom všeobecných očakávaní o zlepšení stavu agendy. V tomto smere je potrebné dať aj verejnosti pravdivú informáciu o reálnych možnostiach dosiahnuť želateľný stav ochrany verejných subjektívnych práv.

Vo vzťahu k perspektívam vývoja na správnych súdoch je neodkladná poctivá a hlboká analýza súčasného stavu ich personálneho obsadenia v spojitosti s množstvom prevzatej agendy a s vývojovými trendami jej zloženia a obsahovej a časovej náročnosti. K tomu sa musí prispôbiť aj systém a najmä obsah vzdelávania sudcov a vyšších súdnych úradníkov, na ktorom už Najvyšší

správny súd Slovenskej republiky aktívne participuje, čo prináša ďalšiu výraznú záťaž aj u sudcov a aparátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Pre informáciu preto súčasne uvádzam, že Štatistická ročenka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky neobsahuje údaje o kasačnej agende a ďalších agendách Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu v prílohe prikladám výkaz o agendách Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky za obdobie od 1. augusta 2021.

Porovnávanie rokov 2012 a 2019-2021 z hľadiska zatťažnosti je v podmienkach Slovenskej republiky možné považovať za problematické. V roku 2012 došlo na súde v Slovenskej republike 43 000 vecí len od jednej obchodnej spoločnosti („Pohotovosť“), podstatná časť aj na správne kolégiá (zdroj: Štatistická ročenka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky). Uvedená skutočnosť nepochybne mala v ďalších rokoch podstatný vplyv na záťažnosť súdneho systému. Vyhodnotenie vyžaduje aj reakciu na podstatnú zmenu, ktorá nastala nadobudnutím účinnosti nových procesných kódexov, vrátane Správneho súdneho poriadku od 1. júla 2016. Došlo totiž k podstatnému zníženiu nápadu dôchodkovej agendy, vzhľadom na to, že krajské súde už rozhodovali aj v tejto agende len o právoplatne rozhodnutých veciach a nie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu v dôchodkovej veci. Pokiaľ ide o dĺžku konaní – času potrebného na „vyriešenie správnych konaní“, dovoľujem si upriamiť pozornosť na skutočnosť, že vo veciach, ktoré došli na súde po 1. júli 2016 už krajské súde rozhodovali s právoplatnosťou, tzn. že dĺžku konania do právoplatnosti už neovplyvňuje odvolacie konanie. Zníženie nápadu agendy sa však neprejavilo v znížení stavu nevybavenej správnej agendy, keďže sudcovia správnych kolégií boli súčasne poverovaní aj inými agendami (obchodné veci, výkon rozhodnutí).

K časti Vyhodnotenia o kvalite justičných systémov je dôvodné podrobnejšie sa oboznámiť s obsahom samotného Porovnávacieho prehľadu, k čomu je potrebný dlhší časový priestor. Napriek tomu už v tomto stanovisku považujem za potrebné poukázať na niektoré jeho závery vo vzťahu k prístupu k spravodlivosti.

Z hľadiska správneho súdnictva – najmä vo vzťahu k ochrane sociálnych práv popri zlepšení komunikácie s týmito účastníkmi konania je namieste konštatovať nedostatočnú úroveň dostupnosti a kvalifikovanosti právnej pomoci v dôchodkových veciach a v konaniach o kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, a to už v štádiu administratívneho konania.

Potešiteľné sú konštatovania k digitalizácii. Možno by stálo za úvahu priamo pomenovať 8 druhov prístupných informácií v justičnom systéme. Zaujímavé by bolo aj zistenie dôvodov, pre ktoré má verejnosť vo Švédsku najmenší prístup k rozsudkom súdov.

Možno súhlasiť so záverom Vyhodnotenia, že hlavnou výzvou pre Slovensko je primárne pomenovať dôvody, prečo pri funkčnom justičnom systéme čo do jeho efektívnosti a kvality, verejnosť aj spoločnosti majú vysokú nedôveru v nezávislosť súdov a sudcov.

Vo vzťahu k otázkam dôveryhodnosti a nezávislosti súdov a sudcov sa javí vyhodnotenie porovnávacieho prehľadu málo aktualizované na naše podmienky v podstate len uvedením umiestnenia; budúce analýzy súdnej agendy by mali dať odpoveď najmä na otázky, v ktorých oblastiach rozhodovania je potrebné špeciálne skúmať a hodnotiť vnímanie nezávislosti súdov verejnosťou a spoločnosťami, vrátane účinnosti ochrany investícií.

Nemožno si nevšimnúť, že vyhodnotenie ani samotný porovnávací prehľad nemá ambíciu skúmať dôveryhodnosť súdnictva aj z hľadiska prejavov politických elít a predstaviteľov verejnej moci a verejnej správy.

V nastávajúcej rozprave o súdnictve je dôvodné hovoriť aj o tom, ako je verejnosť informovaná o výraznej zmene v spôsobe overovania spôsobilosti na výkon funkcie sudcu po roku 2020, realizovanej súdnou radou. Akým spôsobom a či vôbec sú verejnosti poskytované dostatočné informácie o charaktere a príčinách sporov prejednávaných súdmi, či sa na vládnej alebo rezortných úrovniach vyhodnocujú príčiny sporov v správnom súdnictve, ich výsledky a pod.

Na záver poukazujem na publikovanú Správu Európskej komisie o právnom štáte 2023, z ktorej pre Slovenskú republiku pozitívne vyznieva konštatovanie o pokračovaní reformy slovenského justičného systému, nadobudnutie účinnosti reformy súdnej mapy, začatie fungovania nového samostatného systému správnych súdov, ako aj nového režimu disciplinárnych konaní pred Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky. Vzhľadom na očakávané ďalšie ročné hodnotenia nemôžeme prehliadať, že prijaté zmeny nie sú v mnohých smeroch organizačne, personálne a ekonomicky dotiahnuté a je potrebné ich prijať neodkladne. Preto z pozície predsedu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky podporujem stanoviská predsedov správnych súdov, ktoré sa týkajú ich personálneho posilnenia a stanovenia kritérií hodnotenia ich činnosti tak, ako to zodpovedá charakteru tejto špecifickej agendy.

S úctou

Príloha: *Výkaz o agendách Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky*

Na vedomie :

Jana Dubovcová, ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky

predsedovia správnych súdov

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky

Trenčianska 56/A

821 09 Bratislava

Rozhodovacia činnosť NSS SR v rokoch 2021 – 2023¹

1. Počet vecí prevzatých NSS SR pri jeho vzniku a podiel vecí, ktoré z nich boli vybavené a ktoré ešte nie sú vybavené.

Prevzaté (spolu)	Vybavené veci (od 01.08.2021)	Podiel vybavených vecí (%)	Nevybavené veci	Podiel nevybavených vecí (%)
1932	1811	93,74	121	6,26

2. Nápad vecí na NSS SR za jednotlivé roky 2021, 2022 a 2023, počet vybavených vecí v uvedených rokoch a celkový počet napadnutých a vybavených vecí na NSS SR.

Nápad (od 01.08.2021)	
2021	774
2022	2015
2023	809
spolu	3598

Vybavené	
2021	600
2022	1890
2023	1010
spolu	3500

¹ Všetky uvádzané štatistiky sú spracované ku dňu 18.07.2023.

3. Podiel napadnutých a vybavených vecí podľa agend za jednotlivé roky 2021, 2022 a 2023, ako aj spolu za celé obdobie existencie NSS SR.

Rok 2021:

2021	Nápad (aj prevzaté)	Vybavené	Podiel z napadnutých vecí (%)	Podiel z vybavených vecí (%)
a. finančná agenda	1105	177	40,84	29,50
b. sociálna agenda	539	123	19,92	20,50
c. správne trestanie	249	65	9,20	10,83
d. medzinárodná ochrana a pobyt	21	9	0,78	1,50
e. disciplinárna agenda:	71	0	2,62	0
I. sudcovia	70	0		
II. prokurátori	1	0		
III. exekútori	0	0		
IV. notári	0	0		
g. volebné veci	1	1	0,04	0,17
h. ostatné veci (agendy)	720	225	26,61	37,50
Spolu všetky veci	2706	600		

Rok 2022:

2022	Nápad	Vybavené	Podiel z napadnutých vecí (%)	Podiel z vybavených vecí (%)
a. finančná agenda	687	575	34,09	30,42
b. sociálna agenda	373	425	18,51	22,49
c. správne trestanie	107	141	5,31	7,46
d. medzinárodná ochrana a pobyt	44	42	2,18	2,22
e. disciplinárna agenda:	78	82	3,87	4,34
I. sudcovia	26	59		
II. prokurátori	3	1		
III. exekútori	28	13		
IV. notári	21	9		
g. volebné veci	103	34	5,11	1,80
h. ostatné veci (agendy)	623	591	30,92	31,27
Spolu všetky veci	2015	1890		

Rok 2023:

2023		Nápad	Vybavené	Podiel z napadnutých vecí (%)	Podiel z vybavených vecí (%)
	a. finančná agenda	276	349	34,12	34,55
	b. sociálna agenda	206	219	25,46	21,68
	c. správne trestanie	31	63	3,83	6,24
	d. medzinárodná ochrana a pobyt	21	18	2,60	1,78
	e. disciplinárna agenda:	34	47	4,20	4,65
	I. sudcovia	18	23		
	II. prokurátori	2	0		
	III. exekútori	10	14		
	IV. notári	10	10		
	g. volebné veci	6	75	0,74	7,43
	h. ostatné veci (agendy)	235	239	29,05	23,66
	Spolu všetky veci	809	1010		

Celkovo:

Celkové počty		Nápad (aj prevzaté)	Vybavené	Podiel z napadnutých vecí (%)	Podiel z vybavených vecí (%)
	a. finančná agenda	2068	1101	37,40	31,46
	b. sociálna agenda	1118	767	20,22	21,91
	c. správne trestanie	387	269	7,00	7,69
	d. medzinárodná ochrana a pobyt	86	69	1,56	1,97
	e. disciplinárna agenda:	183	129	3,31	3,69
	I. sudcovia	114	82		
	II. prokurátori	6	1		
	III. exekútori	38	27		
	IV. notári	31	19		
	g. volebné veci	110	110	1,99	3,14
	h. ostatné veci (agendy)	1578	1055	28,54	30,14
	Spolu všetky veci	5530	3500		